
Czech Spitfire Club

Mottem občanského sdružení je „We don't forget“ – „My nezapomínáme“ a cílem zprostředkovávat především dnešní mladé generaci pozitivní vzory a morální odkaz československých letců a dalších vojáků, kteří za druhé světové války bojovali proti nacismu za osvobození naší vlasti. Přímých účastníků zahraničního odboje a zejména příslušníků Royal Air Force ubývá. Chceme navázat na jejich záslušnou činnost a zprostředkovávat poznatky a materiály veřejnosti. K tomu používáme webové stránky, přednášky, výstavy a další formy. Naším hlavním projektem je Historické letecké centrum Karla Kuttelwaschera, které bude stěžejním prostředkem pro realizaci uvedených idejí.

Jedním z nejslavnějších období české vojenské historie je období druhé světové války. Tedy zejména období mezi zářím 1939 a květnem 1945. Tehdy se naši letci a další vojáci postavili v Polsku a poté ve Francii, ve Velké Británii a v Rusku, ale i na dalších místech světa se zbraní v ruce nacismu. Uskutečnili tak to, co jim bylo na podzim 1938 a jaře 1939 znemožněno. Dali tak celému světu najevo, že se český národ nesmířil s otroctvím, do kterého byl vržen. Dali zřetelně najevo, že náš národ je ochoten ve společném boji proti fašistickému tyranství přinášet stejné oběti jako jiné národy. Prezident Beneš označil naše letce a vojáky za naše nejlepší diplomaty té doby. Stejně jako za I. světové války, kdy naše legie byly jedním z nejpádnějších argumentů T. G. Masaryka ve snaze o vytvoření samostatného národnostního státu, tak i náš odboj ve II. světové válce pomáhal exilové vládě účastnit se spojenecké snahy o dosažení konečného vítězství. Právě také zásluhou našich letců, kteří jako jediní bojovali po celou válku, se podařilo zrušit platnost mnichovského diktátu a Československu a jeho vládě byla přiznána právní kontinuita včetně uznání předválečných hranic. Velký dík nás všech, kteří žijeme v demokracii a svobodě proto musí i nadále patřit těm stovkám a tisícům lidí, kteří i za nás tehdy bojovali a často také položili své životy.

Dnešní doba umožňuje dříve netušené možnosti získávání informací, cestování apod. Na druhé straně tím, jak se od války vzdalujeme, ubývá přímých účastníků bojů a pamětníků oné doby a morální odkaz a poučení z ní plynoucí se postupně vytrácí a ustupuje do pozadí.

Zejména pro mládež, ale nejen pro ni, je dnes nutné předkládat informace formou, které zaujme. Zanedbatelná není ani několikrát v dějinách ověřená skutečnost, že národ, který se ze své historie nepoučí, riskuje, že se historie bude opakovat.

Věříme, že morální odkaz i představování, dnes často chybějících, pozitivních vzorů nezůstane bez odezvy. Naši váleční letci vždy byli a jsou osobnosti hodné úcty, jejich pevné charaktery jsou inspirací a upřímné vlastenectví vybízí k následování.

SLAVNOSTNÍ VEČER K 70. VÝROČÍ BITVY O BRITÁNII A K UCTĚNÍ PAMÁTKY NAŠICH VÁLEČNÝCH LETCŮ

Kraj Vysočina

Czech Spitfire Club

Bitva o Británii

Toto klíčové střetnutí druhé světové války probíhalo mezi německou Luftwaffe a britskou Royal Air Force nad Británií a kanálem La Manche od 10. července 1940 do 31. října 1940. Jednalo se o první významnou bitvu v dějinách válek vybojovanou výhradně prostřednictvím leteckých sil. Smyslem této vzdušné bitvy, kterou rozpoutala německá strana, bylo zničit nebo alespoň výrazně oslabit Royal Air Force a získat tak jednoznačnou vzdušnou převahu nad kanálem La Manche a Británií. To německé velení považovalo za nutnou podmínku pro uskutečnění invaze do Anglie, označovanou Operace Seelöwe (Lvoun). Bez plné převahy by tato akce byla příliš riskantní až neproveditelná. Koncem října 1940 ale Němci pochopili, že RAF zničit nedokážou, začali omezovat své akce a invazi odložili na neurčito. V roce 1941 pak byla většina kapacit Luftwaffe převelena na jiná bojiště (do Středomoří a na východní frontu).

Naši letci hráli nezanedbatelnou roli a znatelně tak přispěli k vítězství RAF. Celkem se jich bitvy zúčastnilo 88, z toho 7 padlo. Podařilo se jim dosáhnout 56 jistých a 20 pravděpodobných sestřelů.

Karel Kuttelwascher

Narodil se 23. září 1916 ve Svatém Kříži u Německého (nyní Havlíčkova) Brodu. V osmnácti letech se dobrovolně přihlásil k letectvu. Po okupaci se přes Polsko dostal do Francie, kde byl nucen vstoupit do Cizinecké legie. Když vypukla válka, byl spolu s dalšími letci přeložen k Armée de l'Air ke GC III./3. Na přelomu jara a léta 1940 dosáhl dvou sestřelů. Z poražené Francie odcestoval přes Alžír a Gibraltar do Velké Británie. V Royal Air Force byl přidělen k 1. stíhací peruti se stroji Hawker Hurricane. Během roku 1941 zničil tři Messerschmitty Bf-109. Za měsíčních nocí dubna 1942 jednotka zahájila akce Night Intruder – ty spočívaly v individuálních útocích na bombardéry Luftwaffe v okolí jejich letišť ve francouzském vnitrozemí. Používané Hurricany Mk. IIc byly vyzbrojeny čtyřmi 20 mm kanony a nesly přidavné nádrže pro zvýšení doby letu až na 3,5 hodiny. Kuttelwascher zaznamenal při těchto nebezpečných akcích 15 jistých vítězství, přičemž tři Heinkely He-111 sestřelil u letiště St. André v noci ze 4. na 5. května během pouhých čtyř minut. Od července pokračoval v nočních akcích u 23. perute na stroji Mosquito, nepřítel už ale nespátřil. V červnu byl odvolán z operační služby a poslán na půlroční propagační cestu po USA a Kanadě. Koncem války pak pracoval jako zalétávací pilot. Do vlasti se vrátil v srpnu 1945, ale již za necelý rok odjel zpět do Británie za manželkou Ruby a dětmi – synem Huwem a dvojčaty Vee a Mari. Pilotoval tam potom dopravní letouny u společnosti BEA. Zemřel však náhle v noci na 18. srpna 1959, během dovolené v jižní Anglii. Podlehl srdečnímu infarktu.

Za své mimořádné výkony obdržel řadu vyznamenání. Výjimečné je zejména dvojnásobné udělení britského Záslužného leteckého kříže DFC krátce po sobě. S celkem 20 jistými vítězstvími je naším nejúspěšnějším stíhačem. V květnu 2000 byl povýšen na brigádního generála in memoriam. U příležitosti 50. výročí úmrtí mu byla na rodném domě odhalena pamětní deska. V roce 1993 u nás vyšla Kuttelwascherova biografie pod názvem Noční jestřáb. Napsal ji Roger Darlington, jeho zeď.

Vilém Göth

Byť přišel na svět 22. dubna 1915 v Brně, má k Vysočině velmi blízko. Jeho rodina pocházela z Dačic a ve 30. letech žili v Jihlavě. Odtud také jako polní pilot – stíhač v červnu 1939 odešel bojovat za osvobození. Po krátkém setrvání v Polsku a závazku v Cizinecké legii bojoval ve francouzském letectvu. Když Francie padla, odjel do Velké Británie. Zde byl přijat do RAF a poslán k formující se 310. čs. stíhací peruti, s níž se zapojil do Bitvy o Británii. Úspěšným dnem pro něj bylo 7. září, kdy sestřelil dvě těžké německé stíhačky Messerschmitt Bf-110 nad ústím Temže. V polovině října byl odvelen k 501. peruti. Ale již o pár dní později, 25. 10. 1940, zahynul během boje, když došlo ke srážce s jiným Hurricane. Jako šestý z našich letců položil v této rozhodující bitvě život za svou porobenou vlast...

Od roku 1947 má v Dačicích pamětní desku a jeho jméno nese i místní letecké muzeum a aeroklub. Hodnost plukovníka in memoriam mu byla udělena v roce 1991. Jeho osudy jsou popsány v knize Karla Černého Z Vysočiny na křídla RAF vydané v roce 2002.

Imrich Gablech

Pan plukovník je válečnou legendou žijící v Havlíčkově Brodě. Pochází ze slovenské vesnice Hrachoviště, kde se narodil 4. listopadu 1915. V roce 1936 vstoupil do letectva během akce 1000 nových pilotů republiky. Nesmířil se s okupací, ani se vznikem tzv. Slovenského štátu a 7. června 1939 uletěl spolu s dalšími třemi stroji do Polska, kde se zúčastnil bojů. Během ústupu do Rumunska ale jeho jednotku zajala Rudá armáda, byl Sověty křivě obviněn ze špionáže odsouzen k pěti letům nucených prací v sibiřském gulagu. Až díky intervenci diplomacie se dostal v říjnu 1941 do Velké Británie. V RAF však nemohl dokončit pilotní výcvik, protože mu kruté zacházení v lágrech zničilo zdraví. Po zdoluhavém léčení byl vyškolen pro řízení letového provozu. Při jedné ze služeb se mu podařilo během hodiny dostat bezpečně na zem asi 100 bombardérů vracejících se z náletu. Do osvobozené republiky se vrátil v srpnu 1945 a brzy byl odvelen na havlíčkobrodské letiště. Po převratu, na jaře 1949, jej degradovali a propustili z armády. Od dva roky později byl zatčen a vyšetřován v Jihlavě. I nadále pak zažíval komunistickou perzekuci.

V roce 2005 mu vyšla na Slovensku životopisná kniha "Hallo, airfield-control, go ahead! (Spomienky vojnového pilota)". 28. října 2009 převzal z rukou prezidenta republiky Řád Bílého lva.

Kraj Vysočina
www.kr-vysocina.cz

Czech Spitfire Club
www.czechspitfireclub.cz
